

Zaufanie do poszczególnych elementów systemu emerytalnego

Polacy największe zaufanie mają do oszczędzania w ramach ZUS, następnie w OFE, potem w IKE/IKZE, a na końcu w PPK. Zaufanie do ZUS wzrasta wprost proporcjonalnie do wieku badanych, zaufanie do OFE jest największe w średnim pokoleniu respondentów, do IKE/IKZE wśród osób, które zaczynają pracę po studiach, a do PPK wśród 40-latków. Duży wpływ na kształtowanie opinii na temat poszczególnych elementów systemu emerytalnego ma zdanie innych osób.

Poziom zaufania Polek i Polaków wobec składowych polskiego systemu emerytalnego jest zróżnicowany i uzależniony od czynników demograficznych.

Zaufanie do ZUS

Czterech na dziesięciu badanych (39.6%) zadeklarowało, że ma zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach ZUS, przy czym co dziesiąta osoba (10.6%) stwierdziła, że zdecydowanie ufa tej formie oszczędzania, a trzy na dziesięć osób (29%) raczej ufa tej formie oszczędzania.

Wyraźnie częściej zaufanie do oszczędzania w ramach ZUS deklarowali najstarsi badani, powyżej 60. roku życia. W tej grupie co szósta osoba (15.4%) zadeklarowała, że ma zdecydowane zaufanie do tej formy oszczędzania. W pozostałych grupach wiekowych zdecydowane zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach ZUS zadeklarowało średnio 8% badanych. Wyniki badań wskazują na to, że im starszy respondent, tym zaufanie do oszczędzania w ramach ZUS rośnie.

Ponad połowa respondentów (57.5%) zadeklarowała, że ich postrzeganie oszczędzania na emeryturę w ramach ZUS jest wynikiem własnych doświadczeń. Co czwarta osoba (26.5%) przyznała, że jej ocena to wynik ustalony na podstawie opinii innych osób, a co szósta (16%) zadeklarowała, że wynika to z wizerunku, jaki posiada instytucja.

Zdaniem respondentów, w celu zwiększenia poziomu zaufania do oszczędzania w ramach ZUS, pomogłoby skuteczne zwiększanie wartości gromadzonych przez nich oszczędności (36%) oraz rzetelne i prawidłowe informacje w mediach (34%).

– Największym poziomem zaufania wśród Polaków – w zestawieniu czterech elementów systemu emerytalnego – cieszy się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Nie dziwi to z kilku względów, jest to instytucja, która ma bardzo długą markę i tradycję, utożsamiana jest z państwem, które nie może upaść, a wypłata środków z ZUS po przejściu na emeryturę jest, w odróżnieniu od pozostałych elementów systemu, zauważalna od lat – zauważa dr Tomasz Sobierajski, socjolog z Uniwersytetu Warszawskiego.

Zaufanie do OFE

Co piąty respondent (22.4%) zadeklarował, że ma zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach Otwartych Funduszy Emerytalnych, przy czym 5.9% badanych zdecydowanie ufało tej formie oszczędzania, a co siódma osoba (16.5%) raczej ufała tej formie oszczędzania.

Wiek 30 lat wydaje się przełomowy, jeśli chodzi o zaufanie do OFE – wyraźnie wtedy wzrastało (do ok. 25%) i w kolejnych grupach wiekowych utrzymywało się na podobnym poziomie.

Wśród osób, które zadeklarowały, że należą do OFE najliczniejsza jest grupa, która ma zaufanie do tego systemu oszczędzania. W tej grupie 39% zdecydowanie ufa i raczej ufa oszczędzaniu w OFE. W grupie respondentów, którzy zadeklarowali, że byli kiedyś w OFE, zaufanie do OFE jest na poziomie 30.1%. W grupie, która zadeklarowała, że nigdy nie była członkiem OFE zaufanie wynosi 14.2%.

Blisko czterech na dziesięciu badanych (37.7%) zadeklarowało, że swoją opinię na temat oszczędzania w ramach OFE wyrobiło na podstawie własnych doświadczeń, podobna liczebnie grupa (40.1%) na podstawie opinii innych osób, a co piąty badany (22.2%) na podstawie wizerunku jaki prezentują OFE.

Zdaniem respondentów w celu zwiększenia zaufania do oszczędzania na emeryturę w ramach OFE najbardziej pomogłoby regularne, konkretne i zrozumiałe informacje na temat świadczonych usług i sumy zgromadzonych oszczędności (24.9%), skuteczne zwiększanie wartości gromadzonych oszczędności (24.5%) oraz fachowa i uprzejma obsługa (24.4%).

– OFE zaraz po ZUS cieszą się największym zaufaniem Polaków. Mówiąc o zaufaniu do OFE warto rozróżnić czynniki, które to zaufanie kształtują, jakość funkcjonowania samych funduszy oddzielić od ustawowych zmian w OFE z 2014 roku. Jak się okazuje zaufanie do OFE wśród osób deklarujących byłe lub obecne członkostwo w tych funduszach, czyli osób mających własne doświadczenia z korzystania z usług funduszy, jest zdecydowanie wyższe niż w ogóle społeczeństwa i koresponduje z ogólnym poziomem zaufania do ZUS – tłumaczy Małgorzata Rusewicz, prezes IGTE.

Zaufanie do PPK

Blisko co piąty respondent (18.8%) zadeklarował, że ma zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach Pracowniczych Planów Kapitałowych, przy czym zdecydowane zaufanie do tego typu oszczędzania miało 3.8% osób.

Duża część badanych (42.9%) nie miała wiedzy na temat oszczędzania w PPK, nie korzystała i nie zna tego systemu.

Swoją opinię na temat PPK co druga osoba (51.6%) sformułowała na podstawie opinii innych osób, co czwarta (26.8%) na podstawie wizerunku programu, a co piąta (21.6%) na podstawie własnych doświadczeń.

Respondenci zadeklarowali, że w celu zwiększenia zaufania do oszczędzania w ramach PPK bardzo by pomogło dokładne zrozumienie zasad działania tej formy oszczędzania (23.1%) oraz regularne, konkretne i zrozumiałe informacje na temat świadczonych usług i sumy zgromadzonych oszczędności (23.1%).

Zaufanie do IKE i IKZE

Zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach Indywidualnego Konta Emerytalnego i Indywidualnego Konta Zabezpieczenia Emerytalnego zadeklarowało 22.6% respondentów, przy czym co dwudziesta osoba (5%) zadeklarowała zdecydowane zaufanie.

Respondenci swoją ocenę programu opierali głównie na opinii innych osób (48.8%). Co czwarta osoba (27.6%) opierała ją na wizerunku programu, a 23.6% na własnym doświadczeniu.

Zdaniem badanych na wzrost zaufania do oszczędzania w ramach IKE/IKZE miałyby przede wszystkim regularne, konkretne i zrozumiałe informacje na temat świadczonych usług i sumy zgromadzonych oszczędności (26.5%), dokładne zrozumienie zasad działania tej formy oszczędzania (23.8%) oraz skuteczne zwiększanie wartości gromadzonych oszczędności (23.5%).

– *Niewysoki poziom zaufania do form dodatkowego oszczędzania na emeryturę jest martwiący. Wydaje się jednak, że uzyskane wyniki badania w większej części wynikają z niedużej społecznej znajomości IKE, IKZE i PPK, niż z doświadczeń wynikających z korzystania z tych produktów. Niewielka to pociecha, bo pokazuje, że Polacy nie mogą powszechnie dodatkowo oszczędzać na emeryturę, gdyż nawet nie wiedzą, jakie mają możliwości. Potrzebujemy zatem dobrej edukacji dotyczącej przygotowania emerytalnego. Szczęśliwie w opracowywanej Krajowej Strategii Edukacji Finansowej wspomniana potrzeba powinna znaleźć stosowne miejsce* – podsumowuje Małgorzata Rusewicz, prezes IGTE.

[Pełna treść ekspertyzy IGTE 11/2023 „Zaufanie do poszczególnych elementów systemu emerytalnego” dostępna jest tutaj.](#)

Badanie „Zaufanie do poszczególnych elementów systemu emerytalnego” zostało przeprowadzone przez IPSOS na zlecenie IGTE w dniach od 8 do 12 września 2022 roku metodą CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców Polski powyżej 15. roku życia.

Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych to założona w 1999 roku organizacja samorządu gospodarczego reprezentująca branżę Powszechnych Towarzystw Emerytalnych, instytucji zarządzających Otwartymi Funduszami Emerytalnymi oraz Dobrowolnymi Funduszami Emerytalnymi. Izba zrzesza 9 towarzystw reprezentujących interesy około 15 mln swoich klientów. Członkowie Izby zarządzają aktywami o wartości około 160 mld złotych, które inwestują głównie w polską gospodarkę. IGTE prowadzi działania wspierające tworzenie legislacji sprzyjającej efektywnemu systemowi emerytalnemu, rozwija wiedzę ekspercką w zakresie zabezpieczenia emerytalnego i rynku kapitałowego, buduje relacje z interesariuszami, przekazuje wyniki swoich prac opinii społecznej oraz podejmuje inicjatywy edukacyjne.